

AGDER
fylkeskommune

Gjerstad

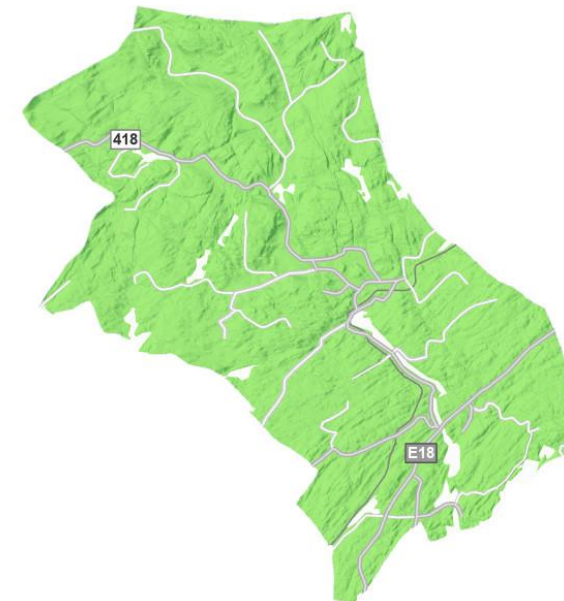
Utvalgt statistikk for gjennomgående tema i regionplan Agder

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Kjappe fakta om Gjerstad kommune

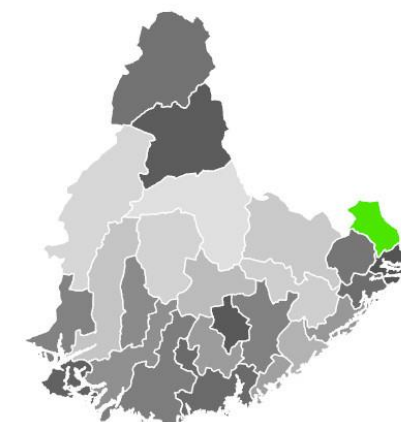

Areal (km ²)	
Areal	322,1
Landareal	305,9
Bebyggd/samferdsel areal	6,2
Ferskvann	16,2
Jordbruksareal	5,8
Vernet areal	24,3

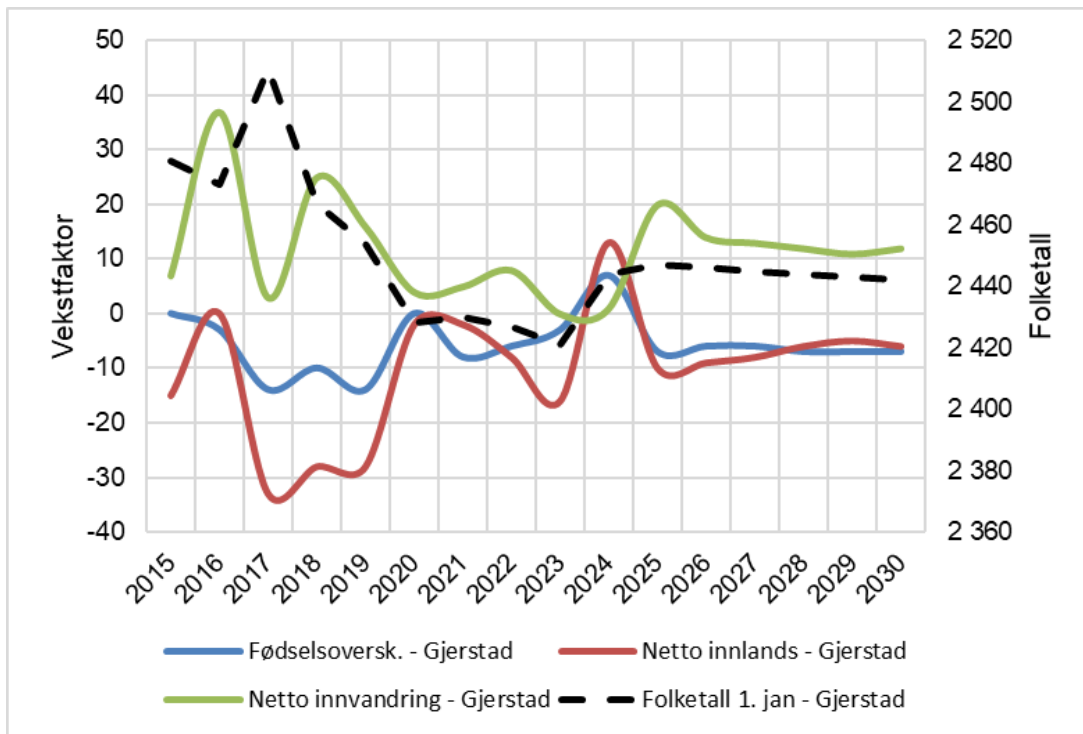
Folk	
Folketall	2 444
Andel kvinner	48,8 (Agder: 49,8)
Andel i tettsted (SSB)	39 %
Gjennomsnittsalder	menn 44,2 - kvinner 45,6
Forventet levealder	menn 79,4 - kvinner 83,7
Personer per husholdning	2,03 (Agder: 2,15)

Tjenester	
Barneskoler	1 (161 elever)
Ungdomsskoler	1 (82 elever)
Videregående skoler	
Tannklinikk	Gjerstad
Fylkesvei (km)	60

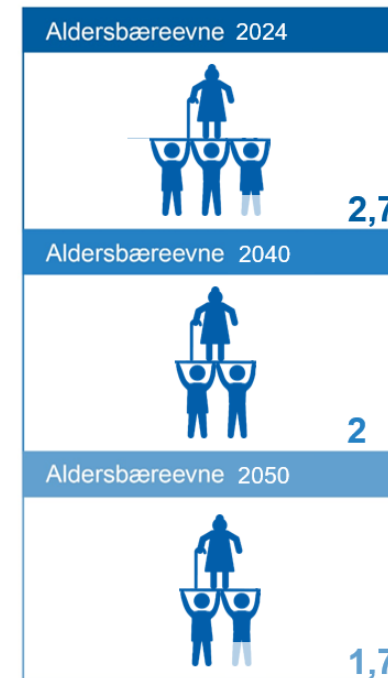
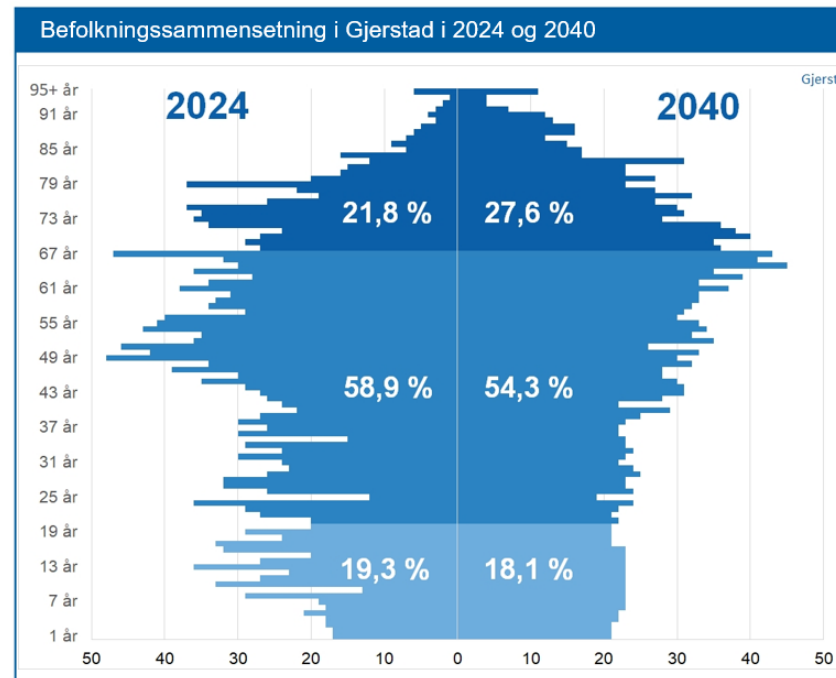
Samfunn	
Administrasjonssenter	Gjerstad
Interkommunalt politisk råd	Østre Agder
Sentralitetsklasse	5
Distriktsindeks	47,3
BA-område	BA39 Risør

Befolkning og demografi

SSB spår svak befolkningsutvikling i Gjerstad som følge av negativt fødselsoverskudd og negativ innenlands flytting. Positiv netto innvandring spås ikke å oppveie for dette.

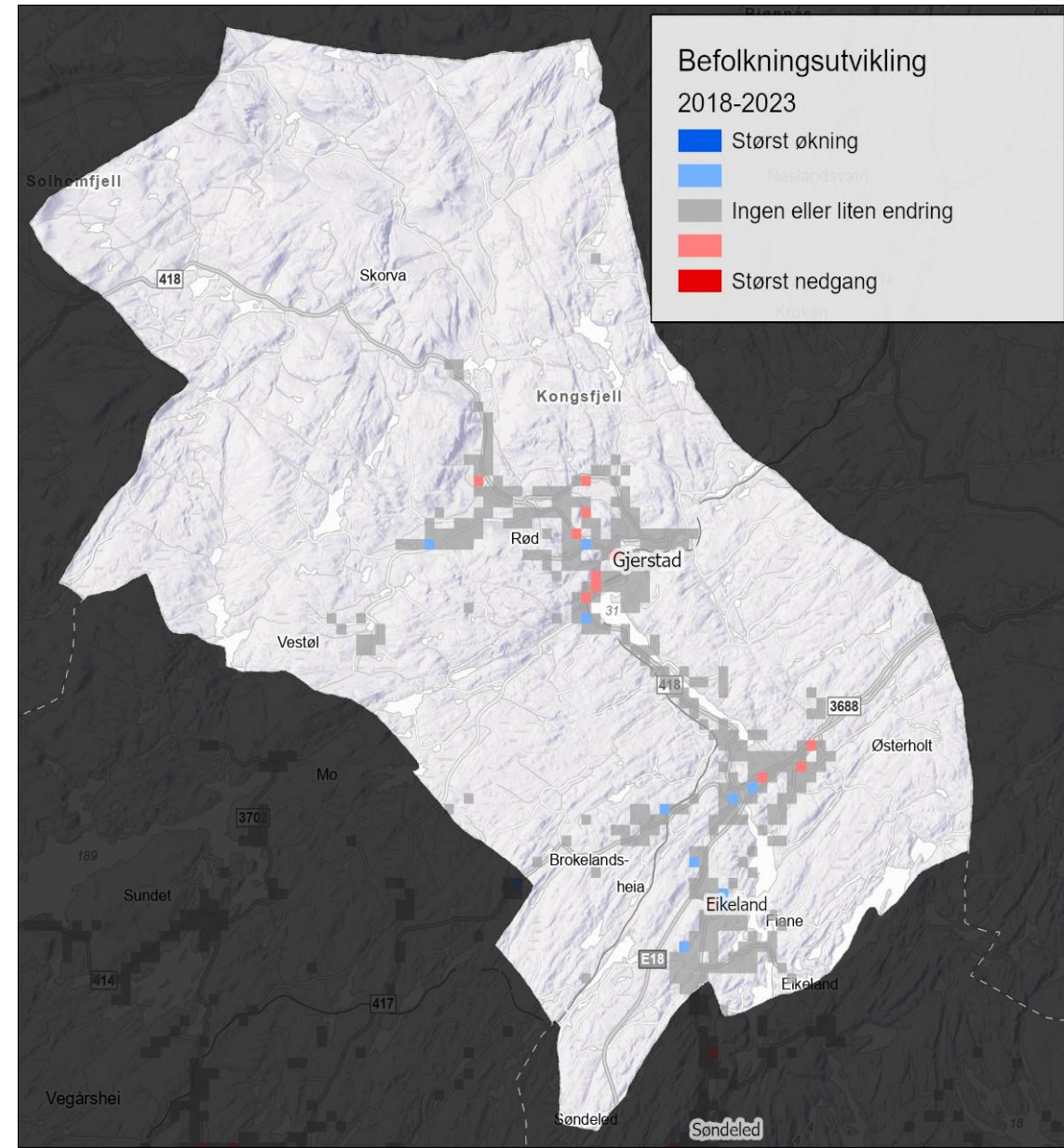
Dersom SSB's framskriving slår til, vil aldersbæreevnen synke fra dagens 2,7 til 2,0 i 2040. Aldringen er vesentlig sterkere i Gjerstad enn snittet for Agder.

Befolkningsutvikling

Fra 2018 til 2023 falt folketallet i Gjerstad med 46 personer (-1,9 %). Allikevel opplevde flere grunnkretser vekst: Brokeland (21), Sunde (11) og Løite (13).

Samtidig har det vært nedgang i mindre sentrale områder. I mange kommuner er det slik at tettsteder og byer vokser mer eller mindre uavhengig av utviklingen i kommunen totalt sett, men Gjerstad skiller seg ut ved at administrasjonssenteret har svak vekst.

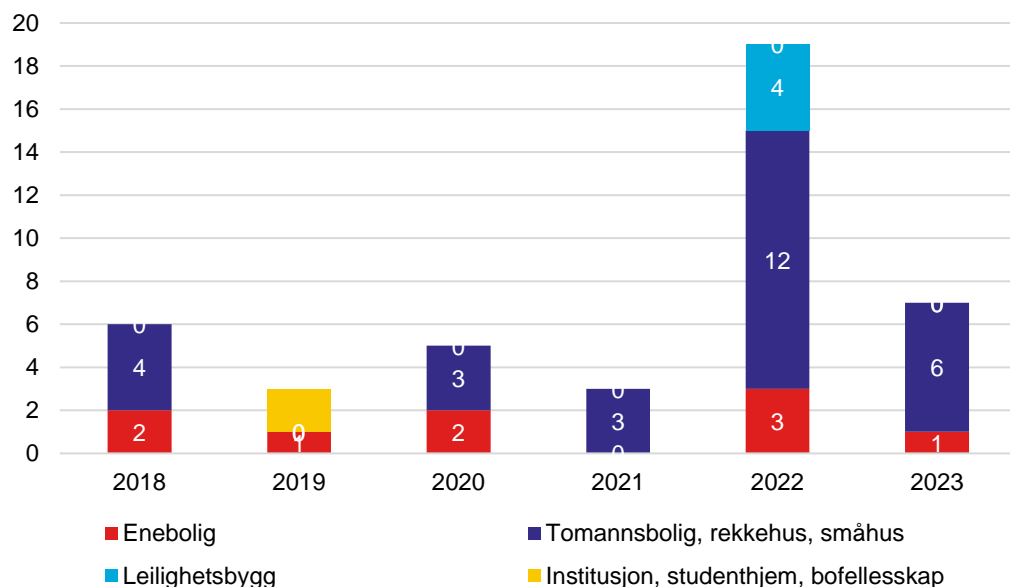
Innvandring til byene, aldring, og søken etter nærhet til service/tjenester og arbeidsmarked er vanlige forklaringer på at trykket er størst i de sentrale områdene i en kommune.

Boligbygging

- I perioden 2018-2023 ble det i gjennomsnitt igangsatt 7 boliger i året, hvorav ca. 21 % var eneboliger.

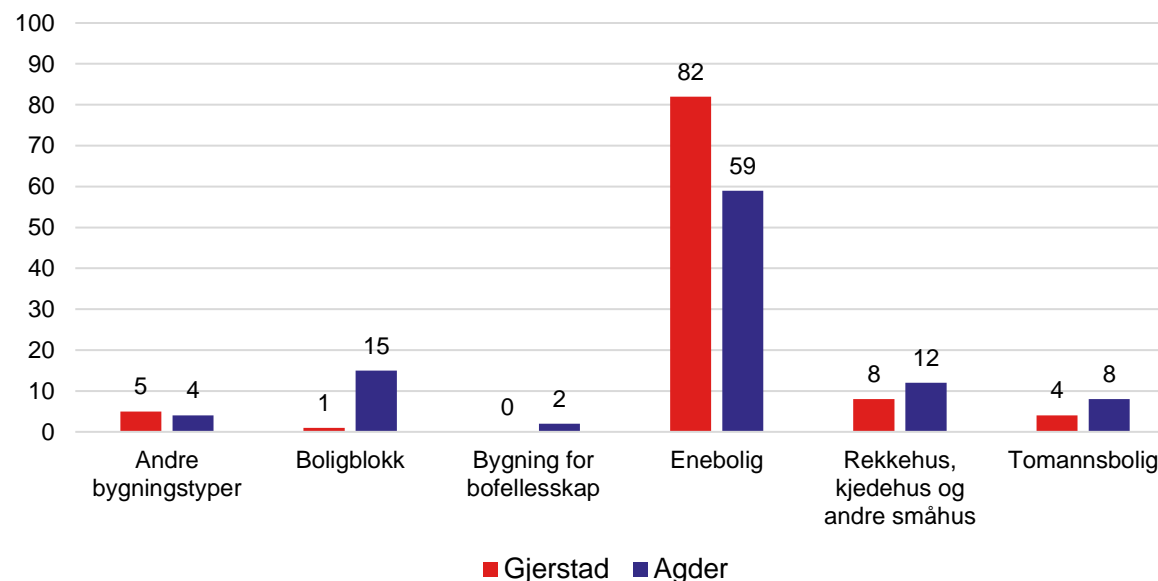
Igangsatt boliger - SSB 05940

Boligmasse

- Det er 1 317 boliger i kommunen (beboede og ubeboede).

Boligmassen per 2024 (andel i prosent) - SSB 12941

Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser

I Regionplan Agder 2030 tegnes et fremtidsbilde der Agder i 2030 lykkes med å bruke det grønne skiftet til innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor. Utvikling og bruk av ny teknologi har bidratt til å løse store miljø- og klimautfordringer. Agder har utnyttet mulighetene innen digitalisering, automatisering og kunstig intelligens. Sirkulær økonomi, der ressurser og produkter gjenbrukes er et hovedprinsipp for næringsutvikling og vekst.

Sysseissetting

Regionale forskjeller:

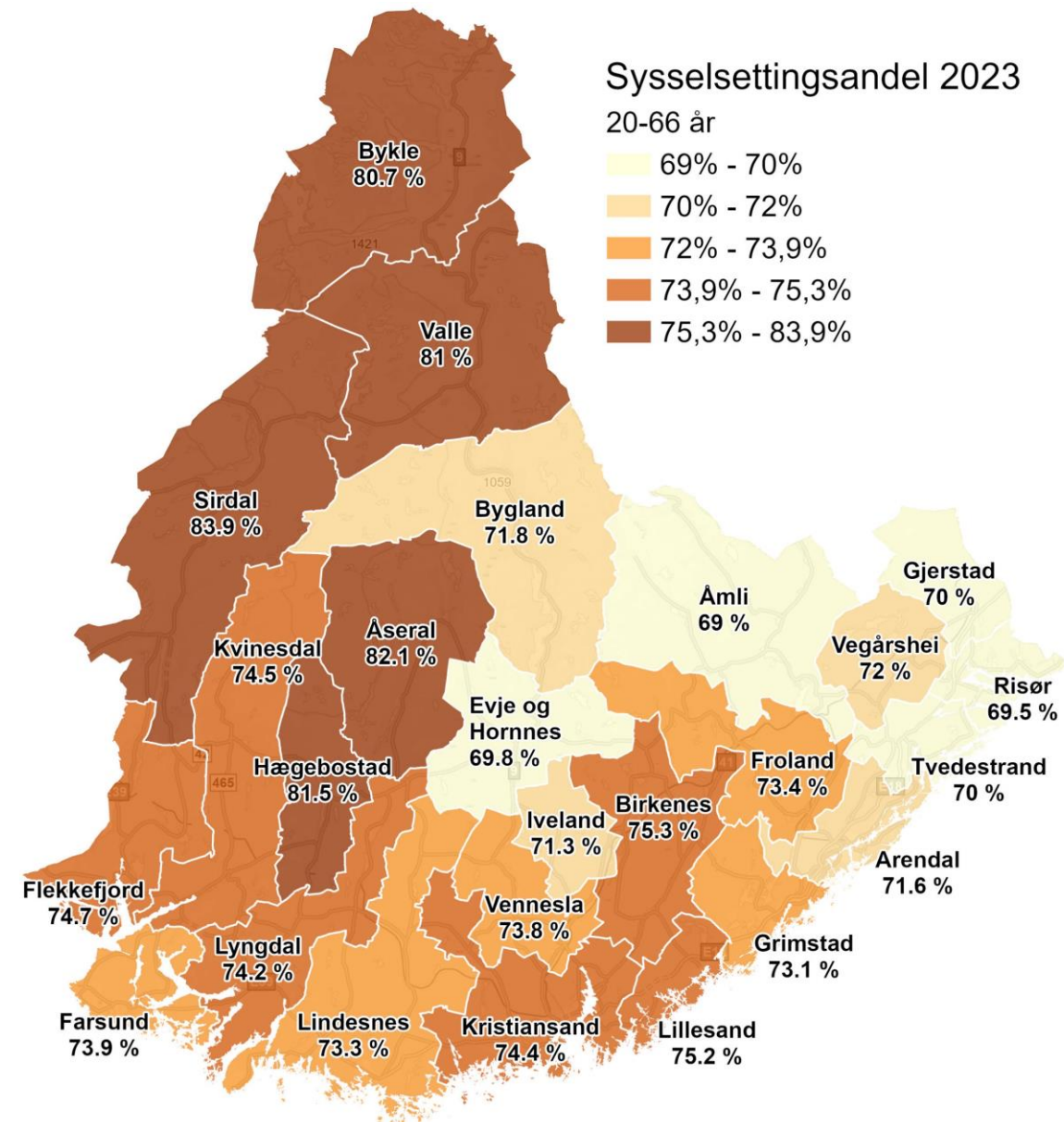
- Lavest sysselsettingsandel helt øst i Agder, og høyest andel i de aller minst sentrale kommunene.

Gjerstad:

- Lavere sysselsettingsandel enn fylket for øvrig. Sysselsettingsandelen er betydelig lavere for kvinner.

20-66	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Gjerstad	70,0	74,1	65,5
Agder	73,6	76,6	70,6
Norge	77,2	79,5	74,8

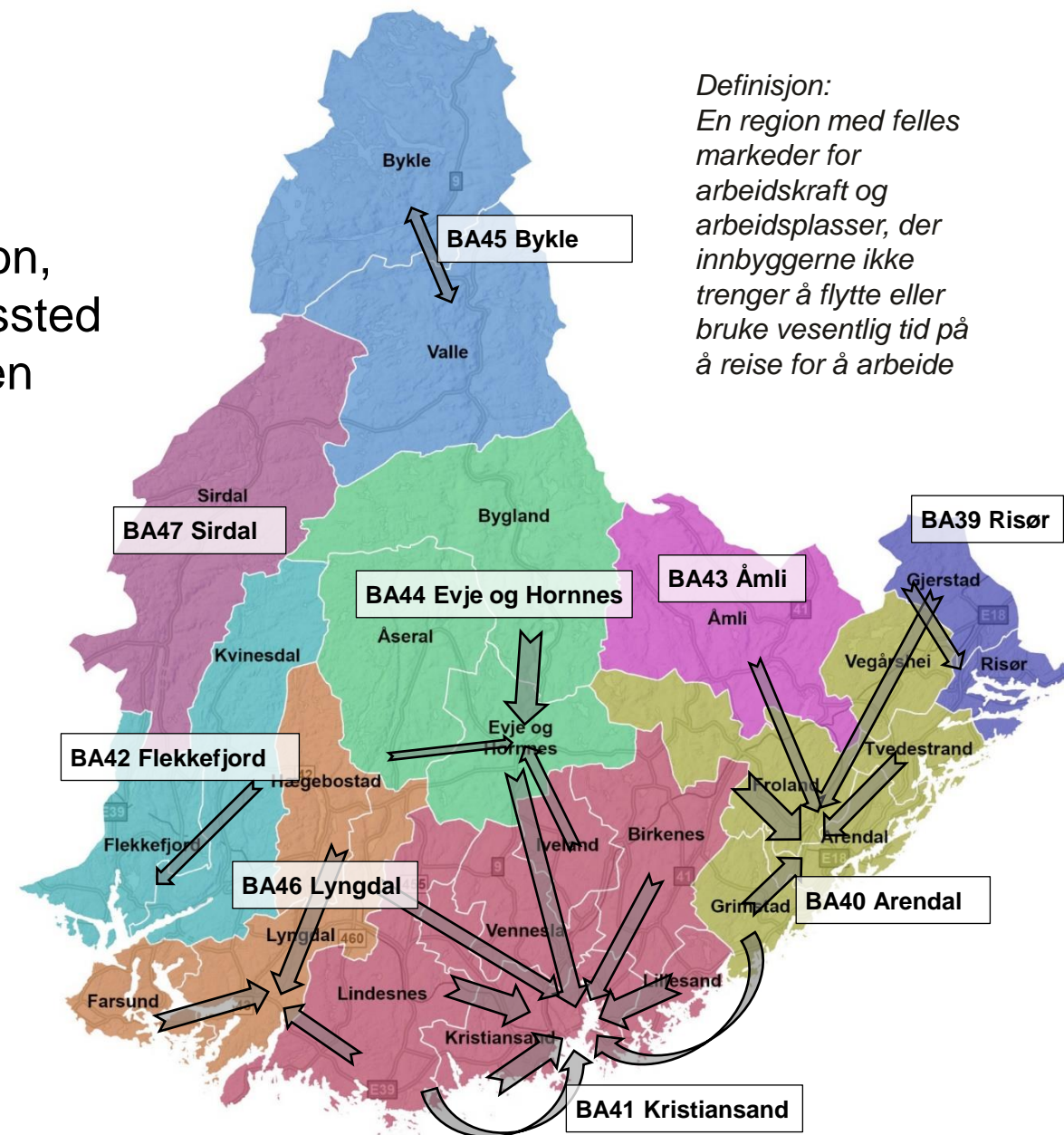
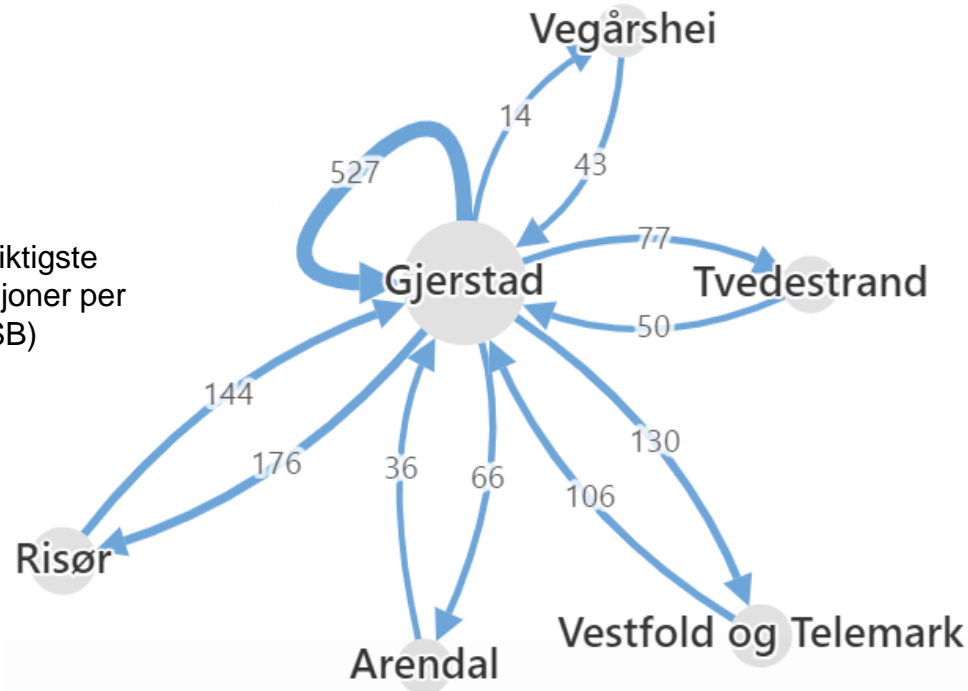
[Rapport sysselsetting](#)

Bo- og arbeidsmarkeder

- Gjerstad hører til Risør bo- og arbeidsmarkedsregion, og 15 % av de sysselsatte i Gjerstad hadde arbeidssted i Risør per 4. kvartal 2023 (SSB). 46 % jobber i egen kommune, og 11 % jobber i Vestfold og Telemark.

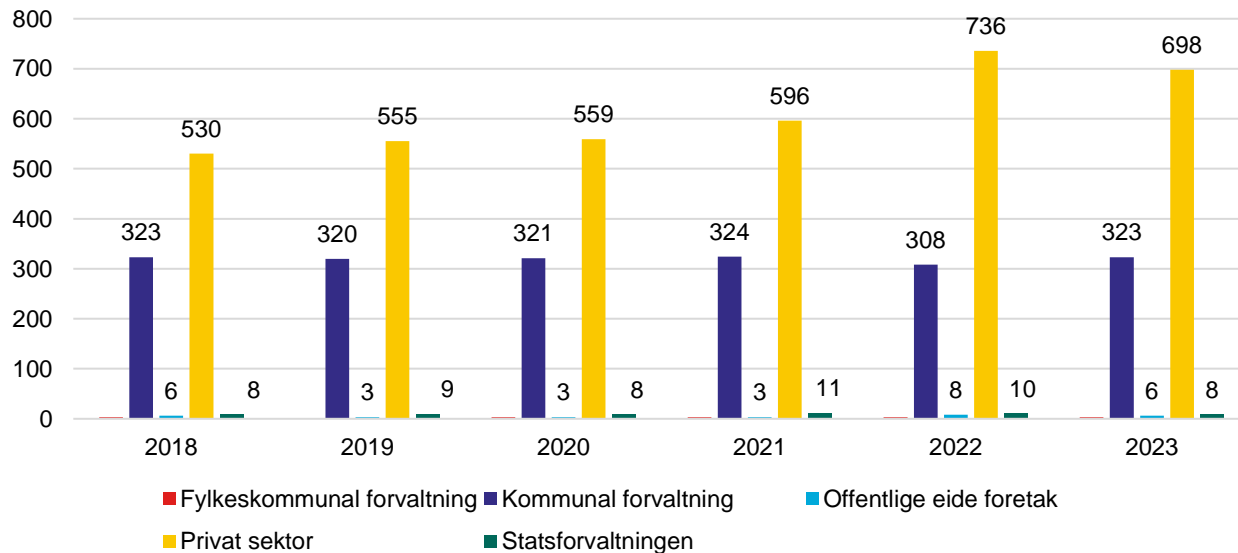
Kommunens viktigste pendlingsrelasjoner per 4. kv 2023 (SSB)

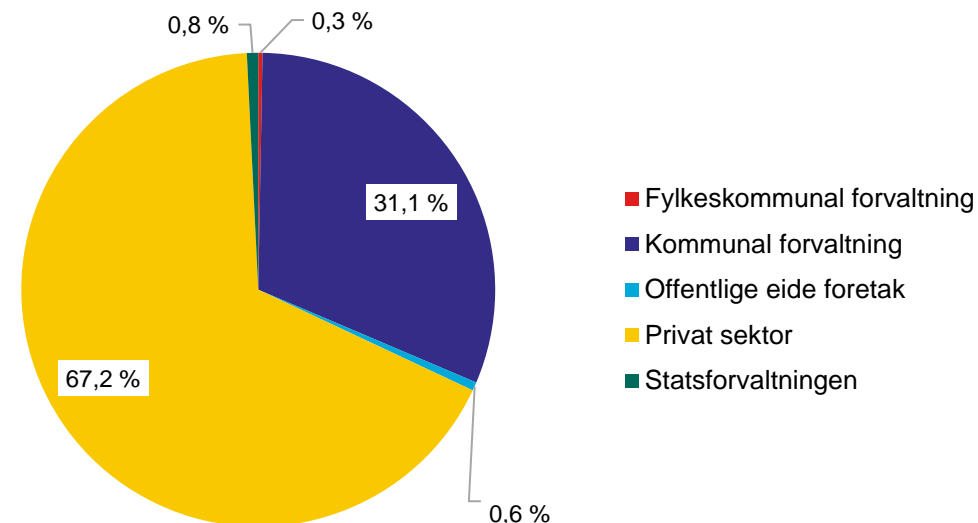
*Definisjon:
En region med felles markeder for arbeidskraft og arbeidsplasser, der innbyggerne ikke trenger å flytte eller bruke vesentlig tid på å reise for å arbeide*

Sektorfordeling og ansattutvikling

Sysselsatte per sektor, 4. kvartal (SSB 13472)

Sysselsatte per sektor, 4. kvartal 2023 (SSB 13472)

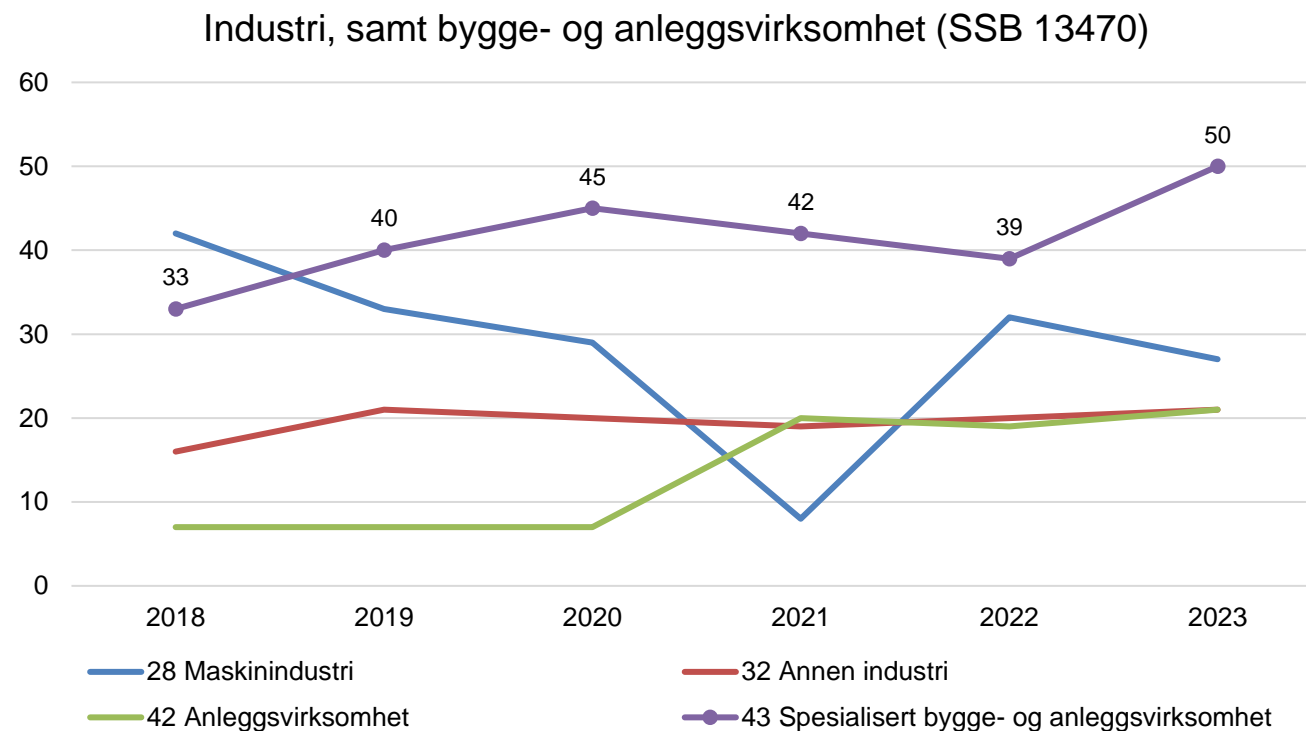
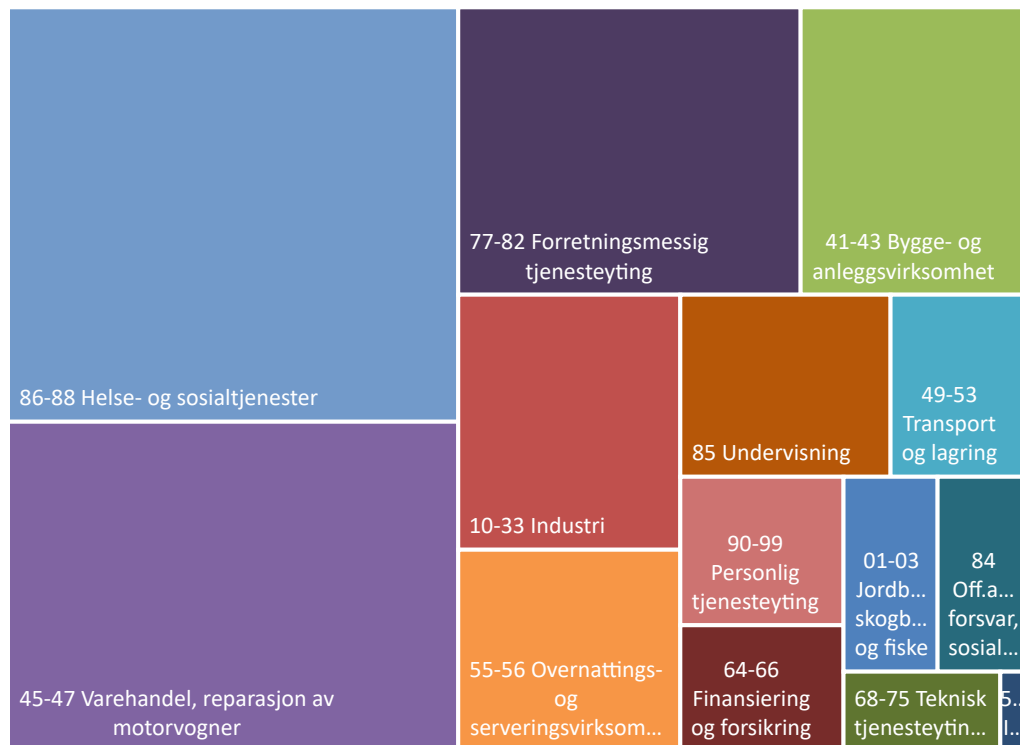

Gjerstad har en større andel ansatte i privat sektor sammenlignet med Agder og Norge.

Antall ansatte i privat sektor har økt med ca. 170 personer siden 2018.

Gjerstad				
Sektor	Antall	Andel	Agder	Norge
Offentlige eide foretak	6	0,6 %	2,5 %	4,0 %
Fylkeskommunal forvaltning	3	0,3 %	2,3 %	1,7 %
Statsforvaltningen	8	0,8 %	9,5 %	11,6 %
Kommunal forvaltning	323	31,1 %	22,2 %	18,2 %
Privat sektor	698	67,2 %	63,4 %	64,5 %

Næringsstruktur – 4. kvartal 2023

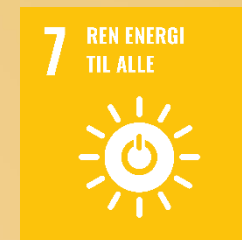

Brokelandsheia Matsenter AS er den største private arbeidsgiveren i Gjerstad. RA1 anlegg AS (spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet) er største innenfor bygg og anlegg, mens Optimek AS er den største industribedriften.

Levekår, likestilling, inkludering og mangfold

Regionplan Agder 2030 tegner et fremtidsbilde der Agder er en attraktiv region å bo i, jobbe i og besøke. Byene, tettstedene og bygdesentrene er trygge og attraktive steder med identitet og innovasjonskraft. Stedene er kompakte, tilrettelagt for alle, uansett funksjonsevne, og ivaretar behovene som både minoritetsgrupper og en stadig økende andel eldre har.

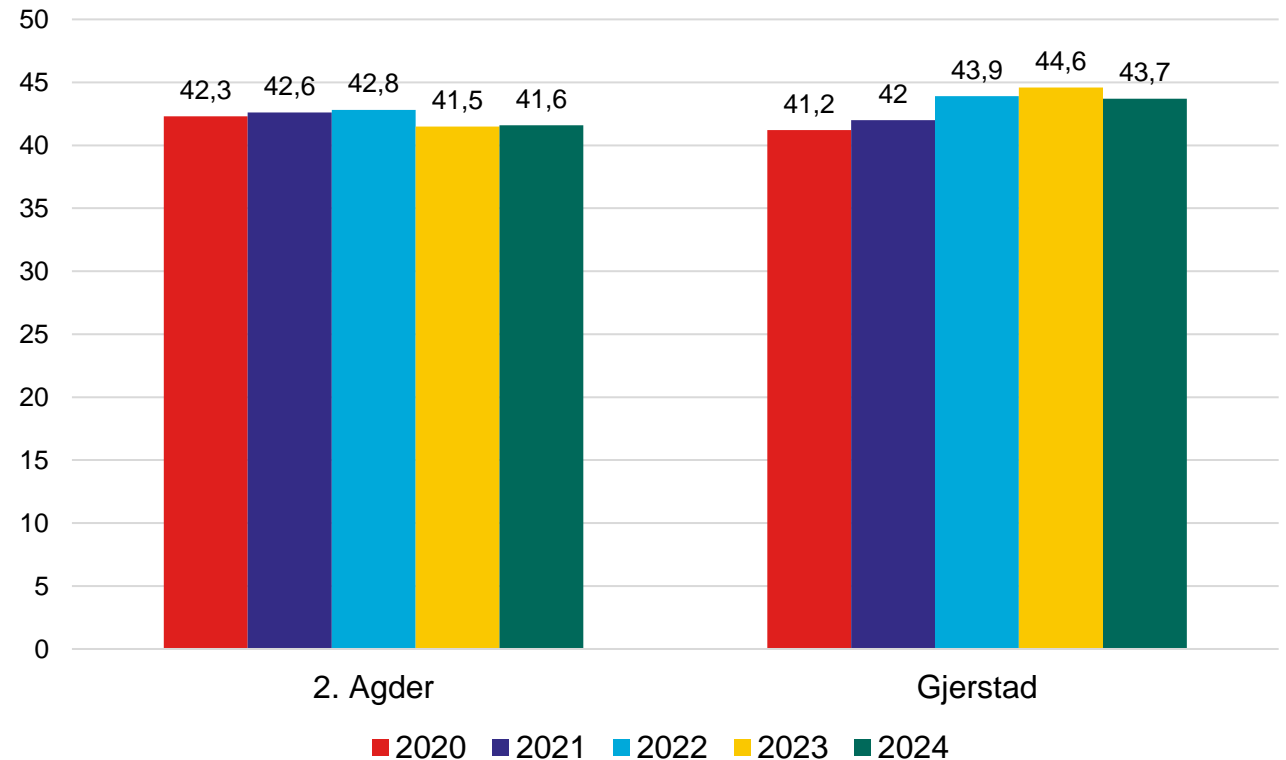

Grunnskolepoeng

- Gjerstad ligger noe under snittet for fylket for grunnskolepoeng i årene 2020 og 2021, men over snittet i årene 2022, 2023 og 2024.
- Grunnskolepoengene for 2020, 2021 og 2022 er basert på standpunkt, siden eksamener ble avlyst under pandemien. Dette gjør at grunnskolepoengene for disse årene ikke uten videre kan sammenliknes med andre år.

[Rapport grunnskolepoeng](#)

Grunnskolepoeng for begge kjønn, siste 5 år

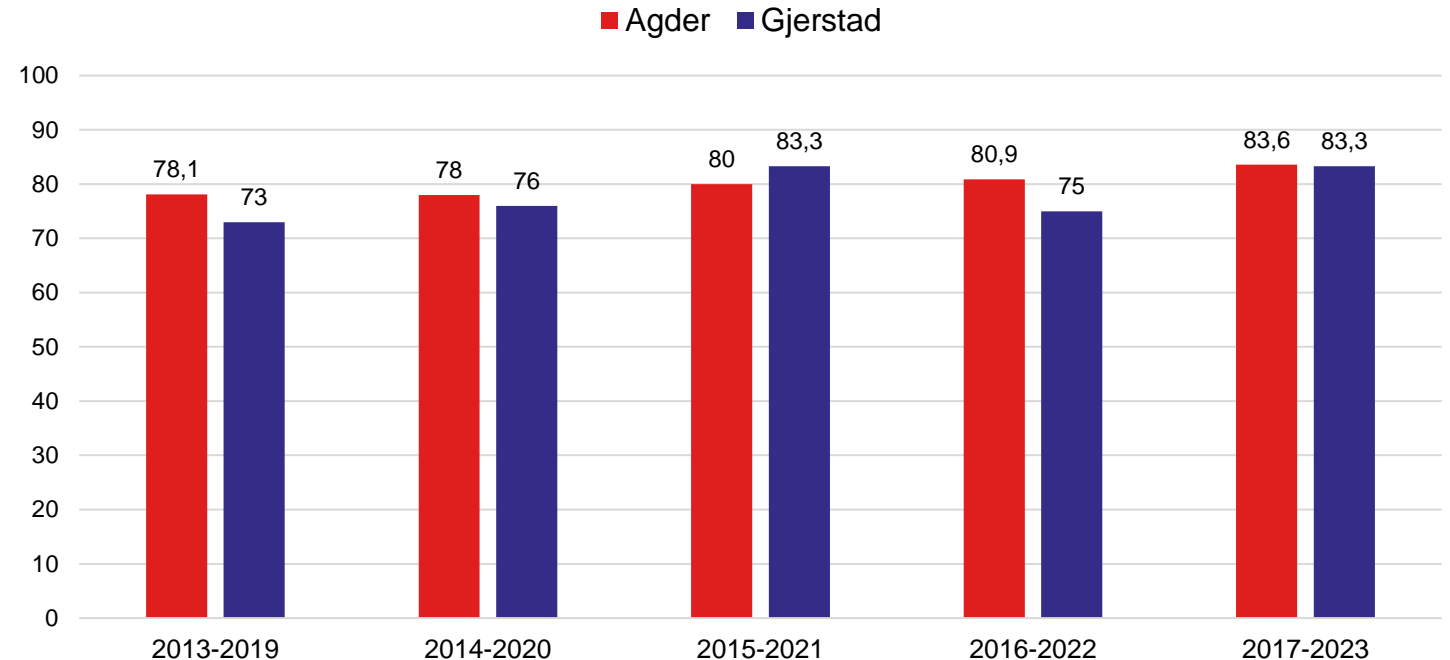

Gjennomføring videregående opplæring

- For 2017-kullet var gjennomføringsgraden i kommunen 83,3 %. Dette er tilnærmet likt snittet for Agder.
- Tabellen under viser fordeling av 1. ønske-søkere til vgo for 2023.

Utvalg	Kjønn	Yrkesfag	Studieforb.
Gjerstad	Begge kjønn	59,4 %	40,6 %
	Kvinner	46,7 %	53,3 %
	Menn	70,6 %	29,4 %
Agder	Begge kjønn	56,7 %	43,3 %
	Kvinner	50,4 %	49,6 %
	Menn	62,9 %	37,1 %

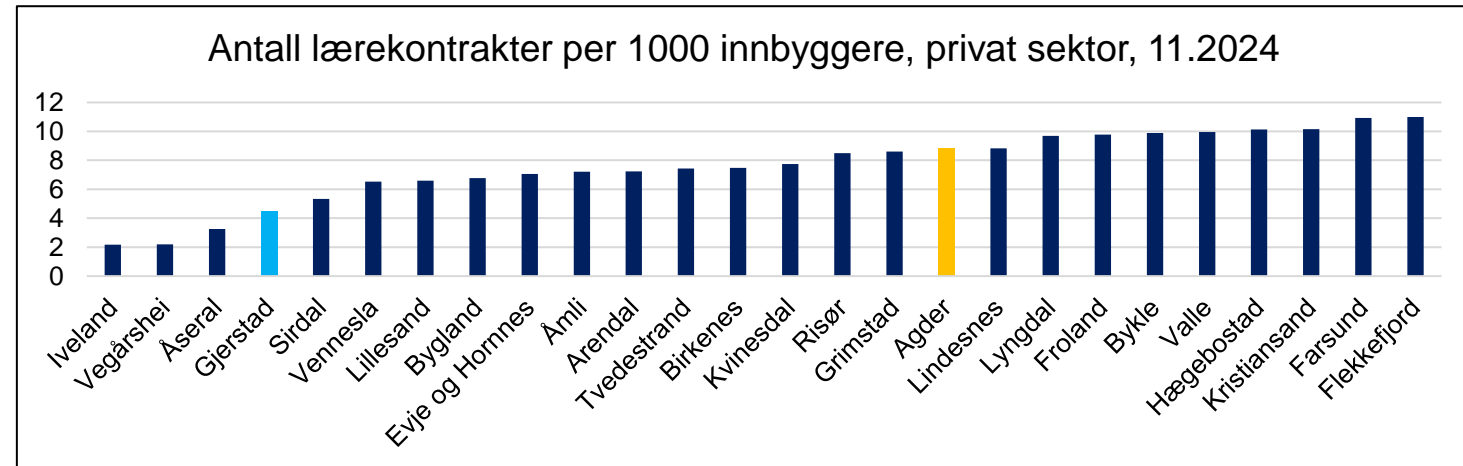
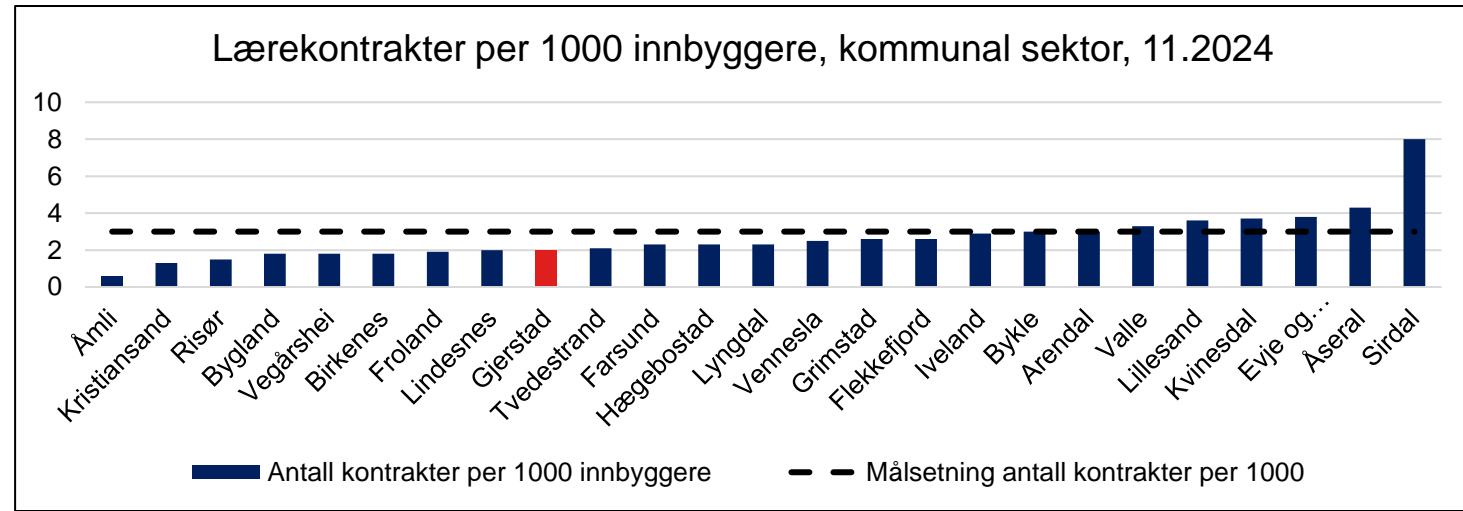
Gjennomføring vgo, begge kjønn, alle utdanningsprogram

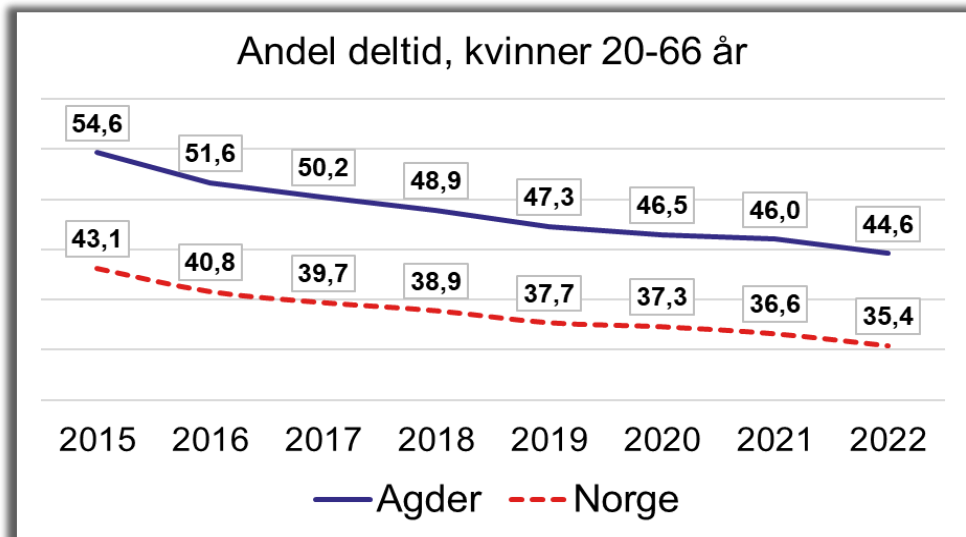
Rapport gjennomføring

Lærekontrakter kommunal og privat sektor

- Gjerstad har ikke nådd målsetningen om tre lærekontrakter i kommunal sektor per 1000 innbyggere i 2024.
- Gjerstad har 5 lærekontrakter i kommunal sektor, og mangler 3 for å nå målsetningen.
- Gjerstad har 5 lærekontrakter per 1000 innbyggere i privat sektor (2024).

Deltid kvinner 20-66 år

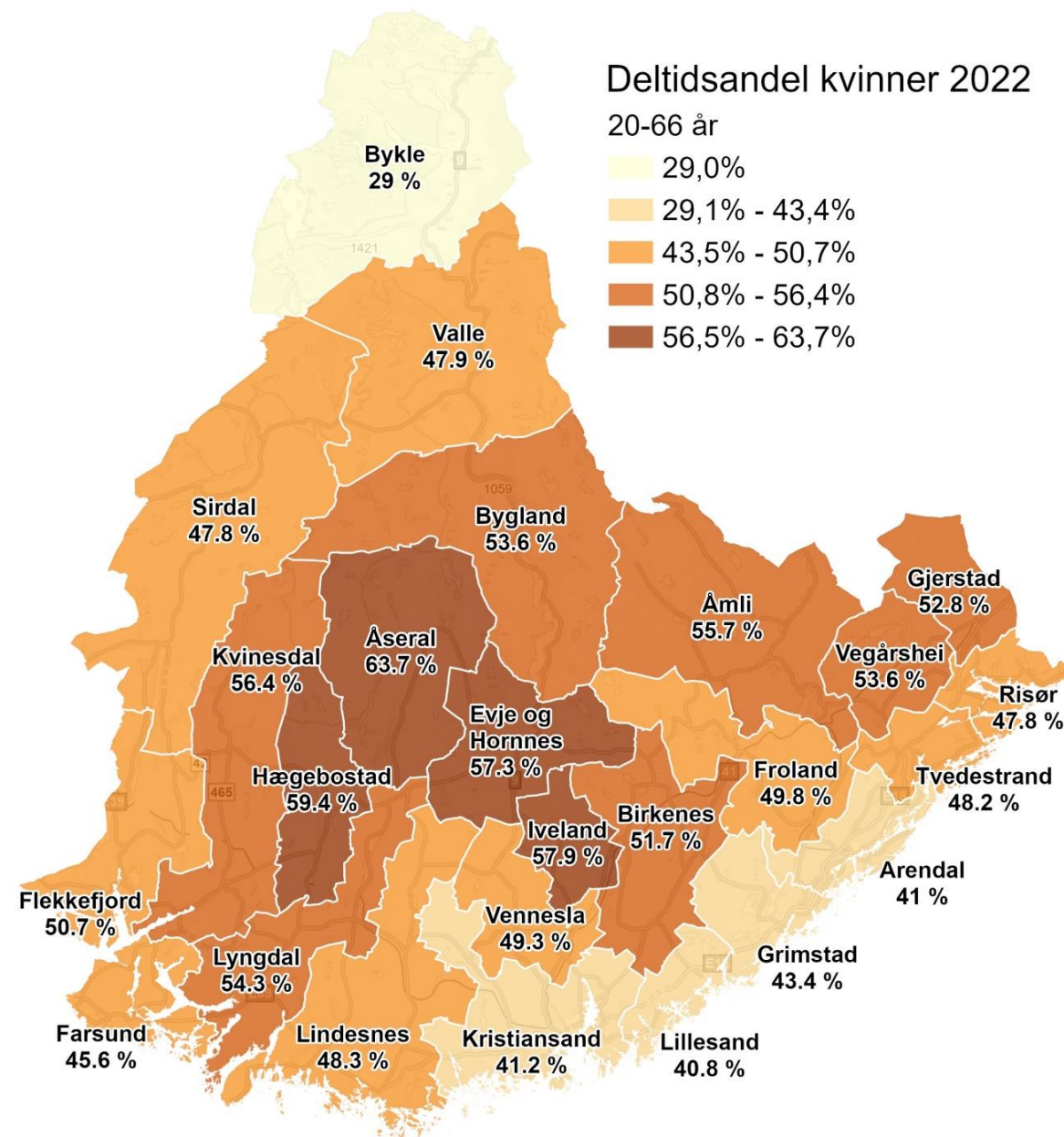
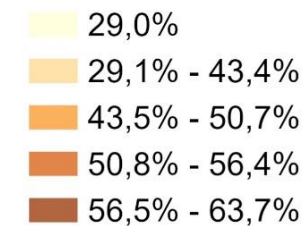

20-66 år	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Gjerstad	34,0	19,1	52,8
Agder	30,9	18,6	44,6
Norge	25,4	16,3	35,4

Rapport deltid kvinner

Deltidsandel kvinner 2022

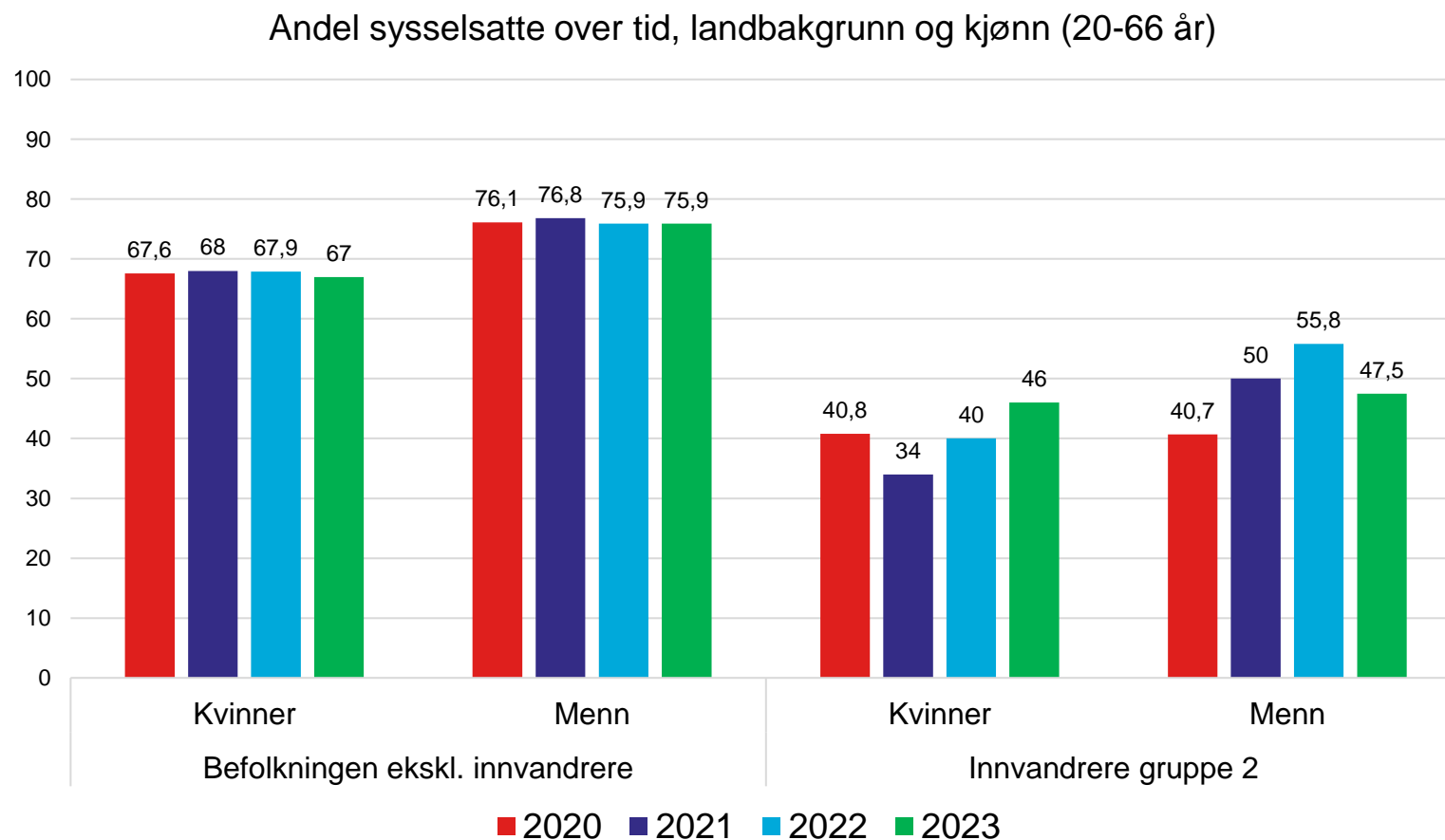
20-66 år

Syssestelling etter landbakgrunn

- Blant innvandrere – og særlig innvandrere fra Gruppe 2-land – er det en betydelig lavere syssestelling enn befolkningen for øvrig.
- Tallene understreker viktigheten av en målrettet satsing på kvalifisering og inkludering av innvandrere fra Gruppe 2-land til arbeidslivet.

[Rapport syssestelling](#)

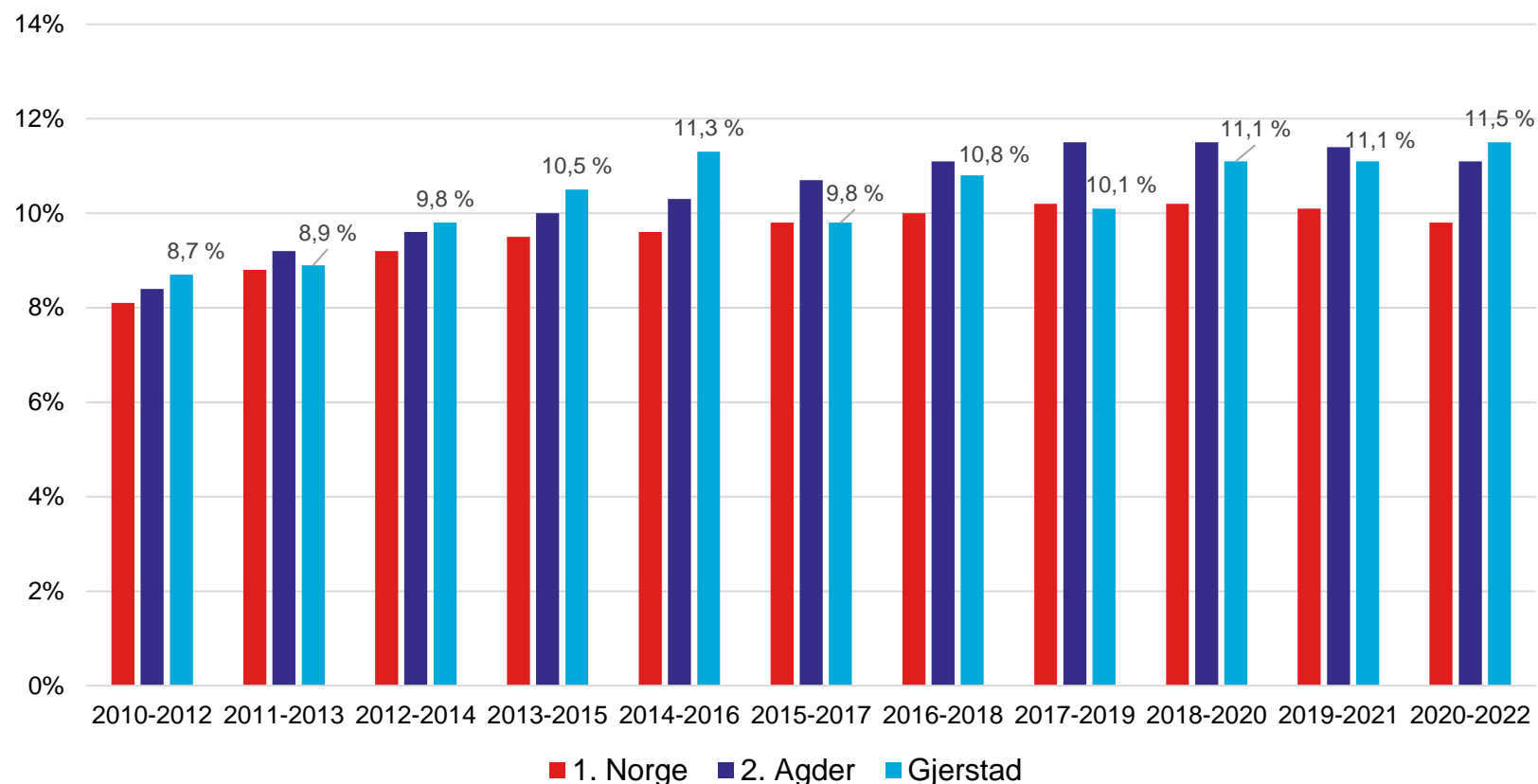

Vedvarende lavinntekt

- Inntekt og økonomi er grunnleggende påvirkningsfaktorer for helse, og forskning har vist at det er en sammenheng mellom inntektsnivå og helsetilstand.
- Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig selvopplevd helse, sykdom og for tidlig død.

Rapport lavinntekt

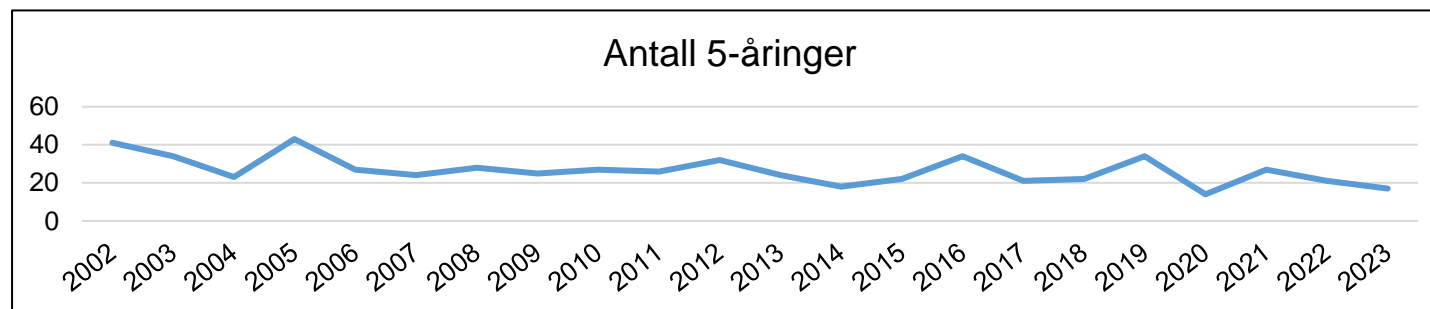
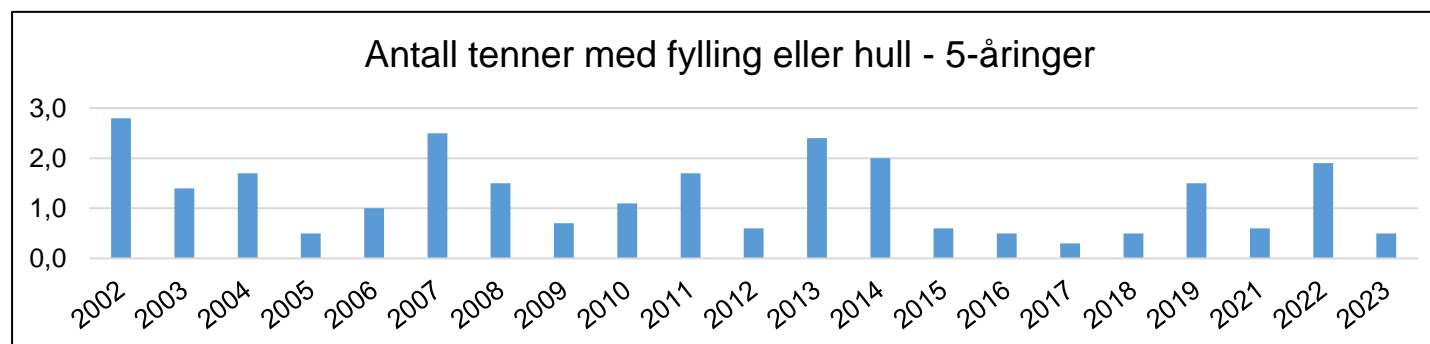
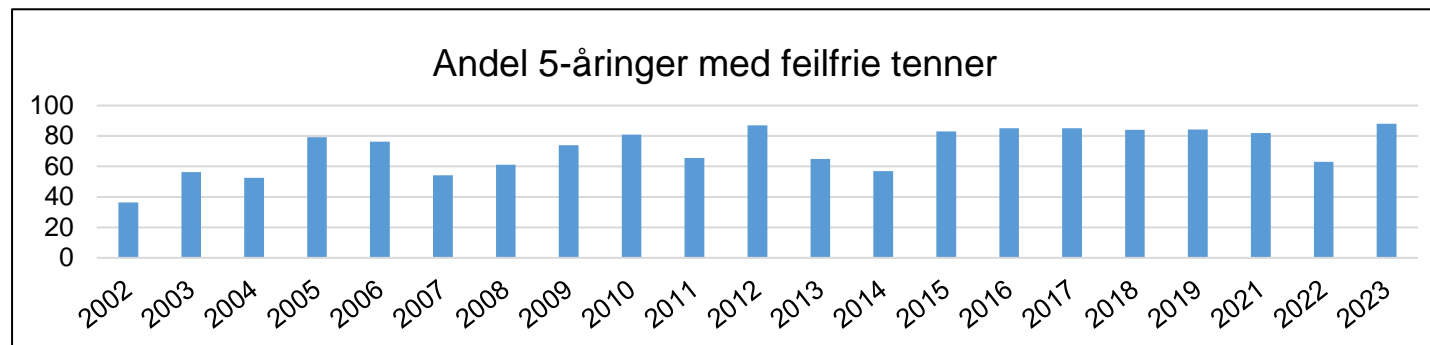
Andel personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (EU60)

Tannhelse

- Den offentlige tannhelsetjenesten overvåker tannhelsen i den unge befolkning gjennom systematiske registreringer av antall nye hull, tannflater med fyllinger og tapte tenner (DMFT).
- Registreringene gir et grovt mål på utviklingen i tannhelsen over flere år, og gir mulighet for å sammenligne tannhelsen mellom kommuner, fylker og gjennomsnitt for landet.

[Rapport tannhelse](#)

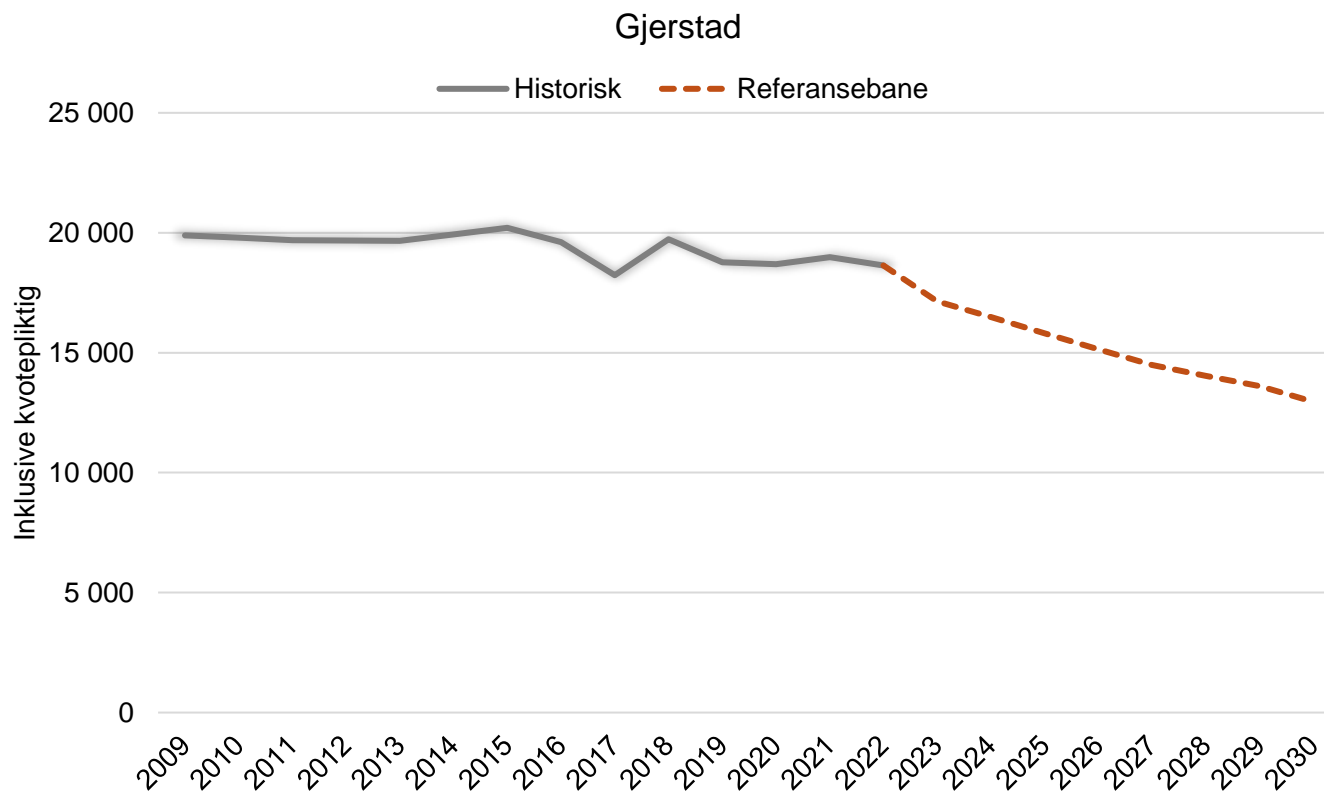
Klima og miljø

Regionplan Agder 2030 tegner et fremtidsbilde der Agder har redusert klimagassutslipp med minst 45 prosent. Nødvendig infrastruktur for et fullelektrisk samfunn er bygd ut, mens informasjons- og kommunikasjonsteknologi har gjort det enkelt å velge den mest klimavennlige løsningen for innbyggerne og besøkende. Natur- og landbruksområder er ivaretatt for fremtidige generasjoner, og er en del av regionens ressursgrunnlag og identitet.

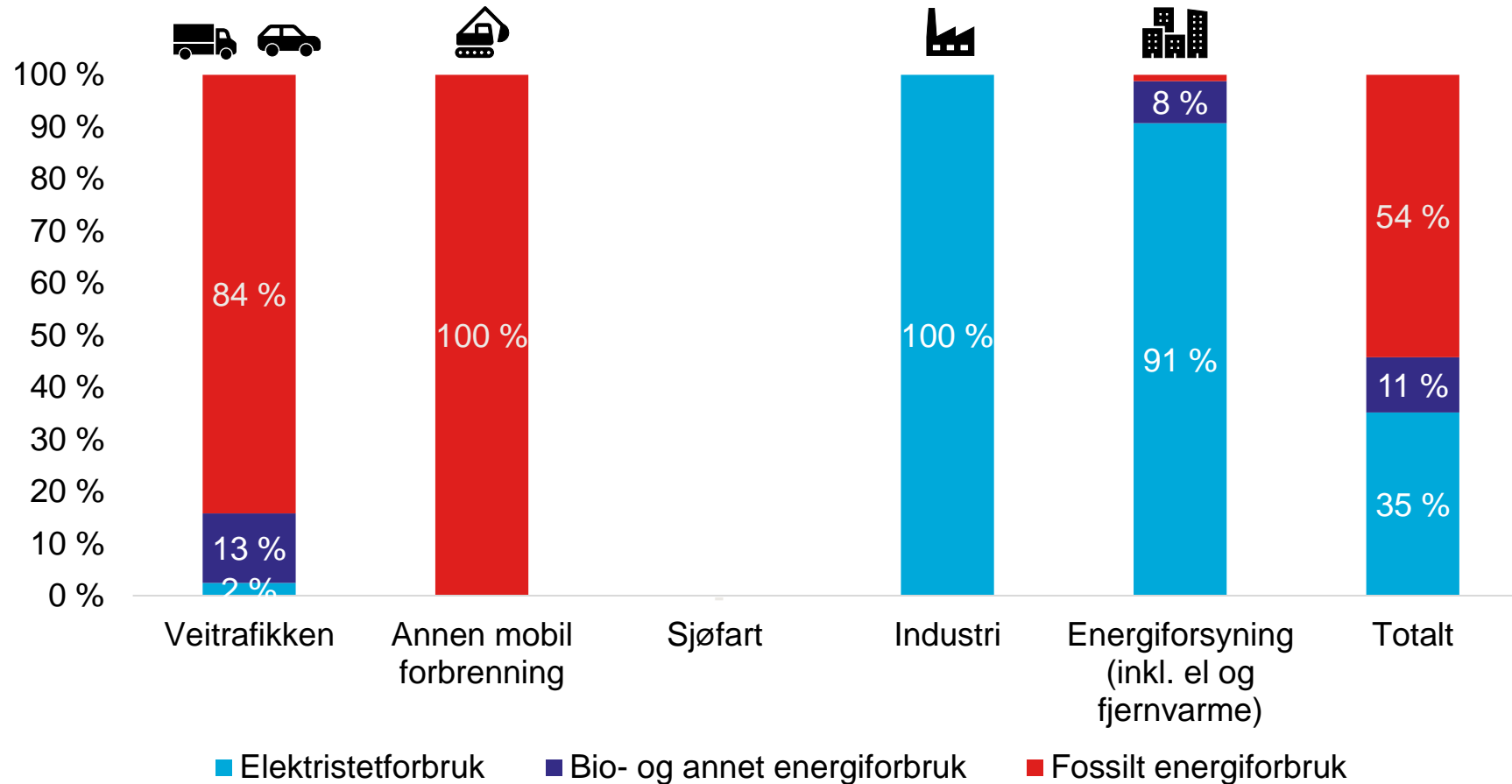
Klimagassutslipp – referansebaner

- Regionplan Agder har mål om at årlige utslipp skal reduseres med 55 % i 2030 sammenlignet med 2017.
- Figuren viser referansebane for utslipp med utgangspunkt i vedtatt nasjonal politikk.
- Referansebanen ligger langt over målbanen som må følges for å redusere utslippene med 55 % i 2030 sammenlignet med utslipp i 2017.

Elektrifiseringsgrad per sektor

- Målbildet Electric Region Agder 2030 handler om å utnytte ett av regionens globale fortrinn for å realisere en visjon om et Agder hvor alt er elektrisk, alt er fornybart.
- Dette skjer gjennom å elektrifisere samfunnet ved å erstatte fossil energi med fornybar elektrisitet.

[Rapport elektrifisering](#)

Klimagassreduksjon i Gjerstad

18 636

Dagens
Klimagassutslipp
(tonn CO2-ekv)

3 455

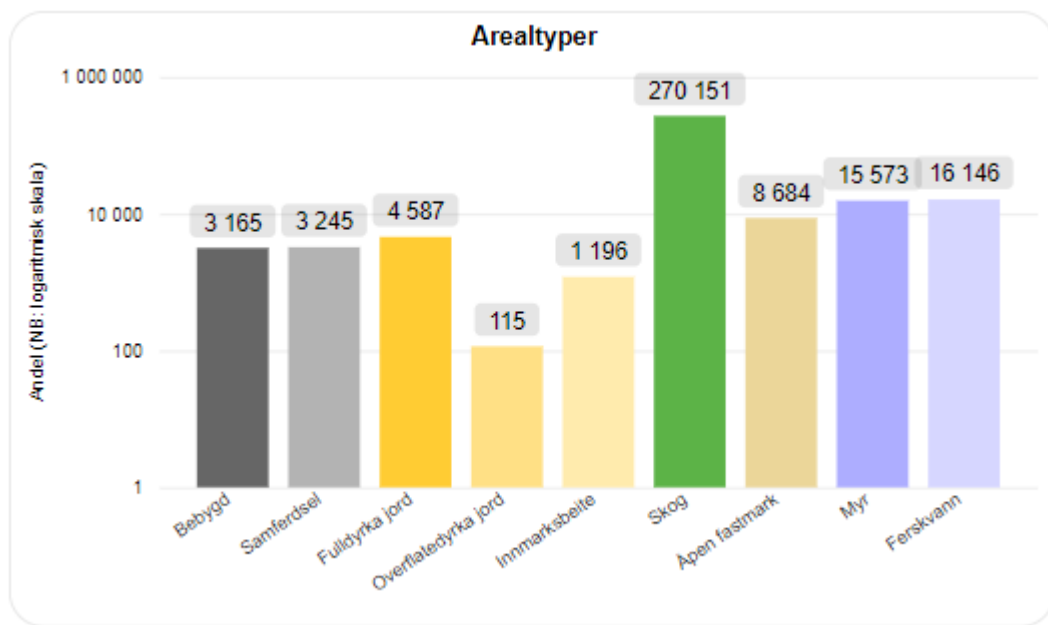
Klimagassutslipp ved
fullelektrifisering*
(tonn CO2-ekv)

81 %

Redusert
klimagassutslipp etter
elektrifisering

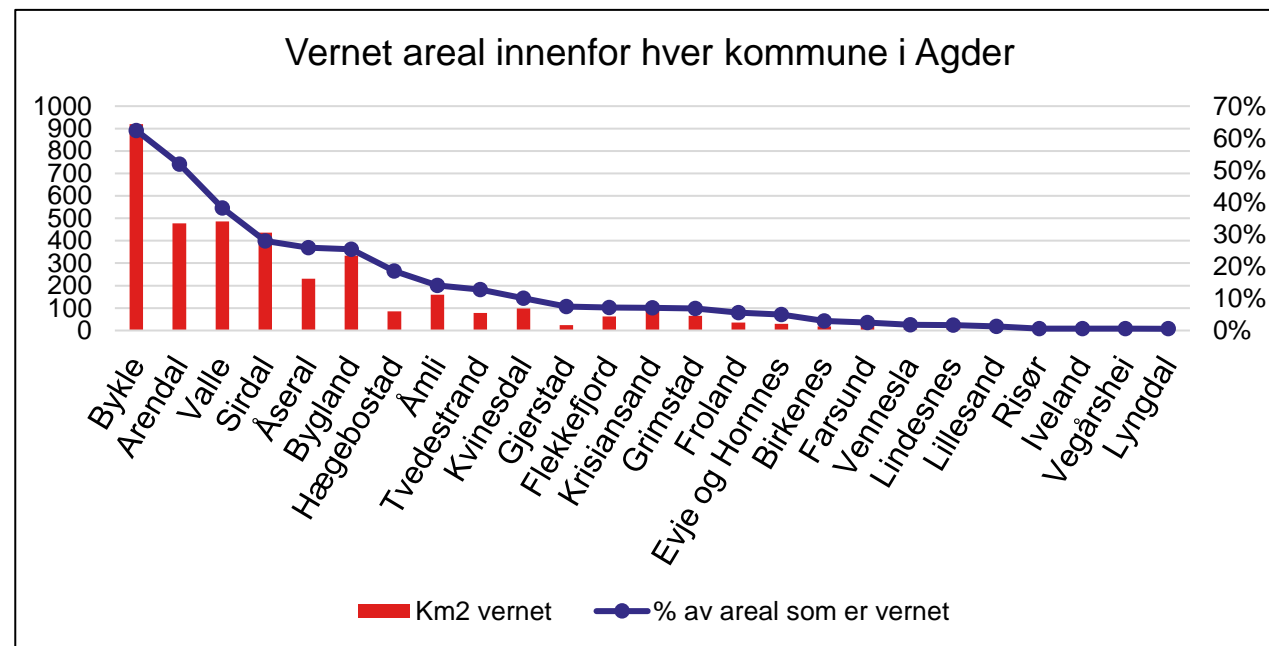
Arealressurser

Per 2022 er 84 % av Gjerstad dekket av skog, 5 % ferskvann, 5 % myr, mens fulldyrka jord utgjør 1,4 %. Bebygd areal og samferdsel utgjør til sammen 2,0 %.

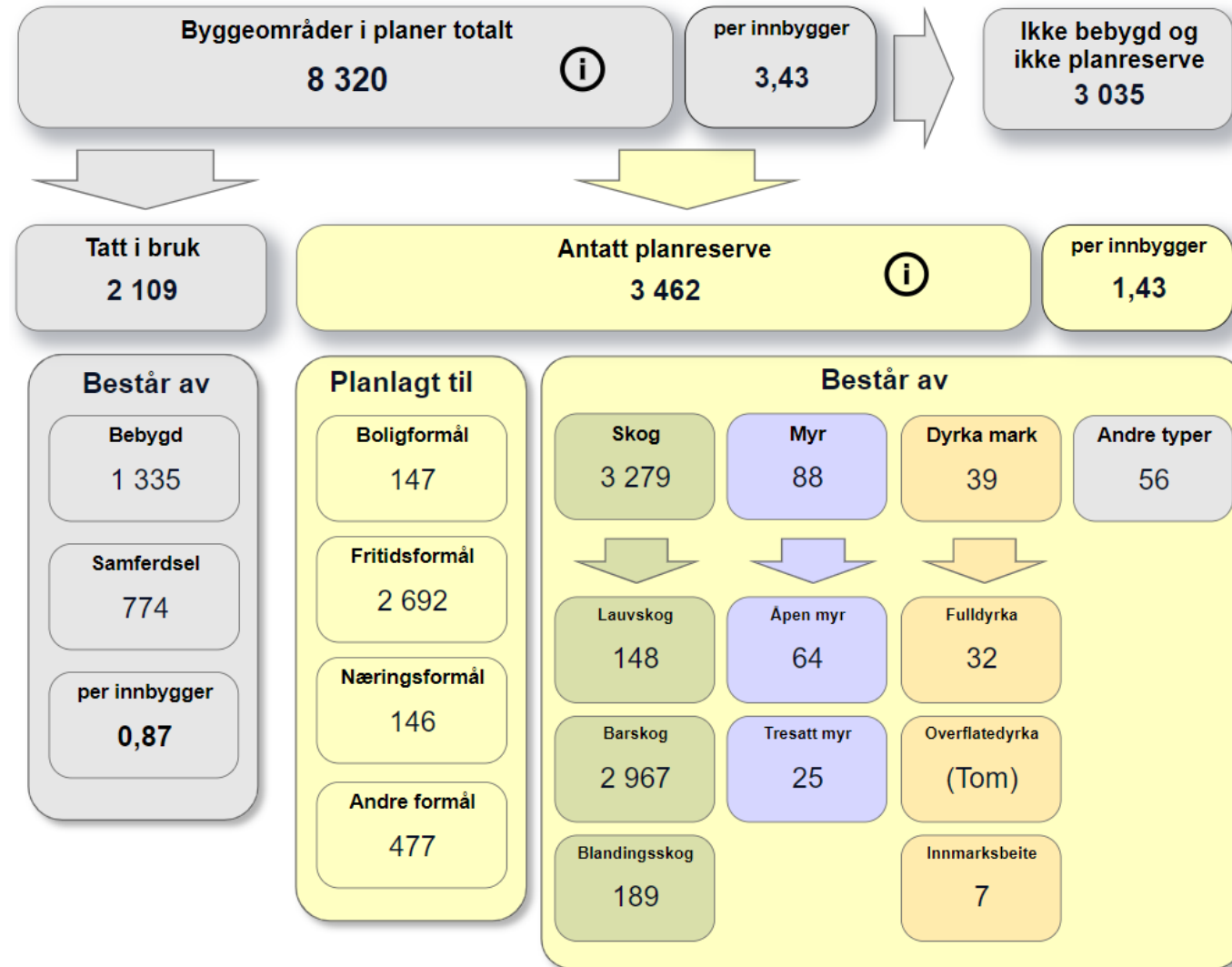
Ca. 8 % av arealet i Gjerstad er vernet etter naturmangfoldloven.

Samlet for Agder er 16,3 % av arealet vernet.

Planlagt arealbruk

- Regionalt arealregnskap er utarbeida ved å sammenstille kommuneplanen sin arealdel, digitale reguleringsplaner, arealressursdata (AR5 og AR50) og SSB sitt datasett for arealbruk.
- Regionalt arealregnskap viser at Gjerstad har satt av store areal, og da særlig til fritidsbebyggelse.
- Samla er det satt av byggeområde i natur tilsvarande 1,4 dekar per innbygger.
- Gjeldende planer åpner for utbygging av meir enn 3 000 dekar skog og nesten 100 dekar myr.

Fritidsbebyggelse og eiere

- Det er ca. 350 bruksenheter til fritid i Gjerstad, og ca. 530 eiere (alle eierandeler inkludert).
- Gjerstad er største «hytteeierkommune».
- Figur gir en oversikt på antall hytteeiere fordelt på kommuner.

